

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
s: :: detési irodák :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 187. szám.

Kedd, augusztus 17.

Diadalmas előnyomulásunk Oroszországban

Budapest, augusztus 16. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Orosz hadszíntér:

A Bugtól nyugatra eső területen az oroszok üldözése gyorsan halad előre.

A szövetségesek centrumában előnyomuló osztrák-magyar erők Bialától nyugatra, Klimawkán keresztül hátráló ellenségnek közvetlenül nyomában maradtak.

József Ferdinánd főherceg hadosztályai tegnap este harcok közben elérték a Bialától délre és délnyugatra fekvő területet. Éjjel hidat vertek a Krzán és ma reggel átkeltek a folyón. Az ellenség utóvédjeit, ahol szembefordultak velünk, megtámadtuk és megvertük.

Kövess tábornok csapatai az ellenséget a Klimawka felső folyásán át üldözték.

Biala vidékén és Breszt-Litowszk irányában számos kiterjedt tűzvész látható.

Wladimir-Wolynszkijnél, a Bug keleti partján, több helyen szilárdan megvetettük lábunkat.

Itt és Kelet-Galiciában a helyzet változatlan.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, augusztus 16. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, aug. 16.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja a kownoi előretolt állások ellen intézett további sikeres támadások alkalmával tegnap 1730 oroszot, köztük 7 tisztet elfogott.

Az orosz állásoknak az eredményes Nurzec-átkeléssel előkészített áttörése tökéletesen sikerült. Az ellenség az áttörés helyéről kiinduló nyomásnak és az egész arcvonalon megújított támadásoknak enged és a Narewtől a Bugig terjedő összes állásaiból hátrál. Üldöző csapataink elérték Brausk magasságát. Több mint ötezer fogoly jutott kezünkre.

Nowogeorgiewsknél a védőket a váróhöz közelebb vetettük vissza.

Lipót bajor herceg, tábornagy hadcsoportjánál a balszárny éjjel Drohiczyntől nyugatra kiterőszakolta az átkelést a Bugon. A centrum és jobbszárny tegnap délelőtt áthaladt Losicen és Miedzyrzeczen és a Tozona- és Lukowska-szakaszon (Drogyszin és Biala között) újabb ellenállásra talált, mely ma virradatkor Losiczetől keletre a sziléziai Landwehr támadásán megtört. Az ellenséget üldözzük.

Mackensen tábornagy hadcsoportjánál az üldözés tovább tart.

Bialát és Slawatycét elfoglaltuk.

Wlodawától keletre csapataink a keleti parton nyomulnak előre.

Az olasz háború.

Budapest, augusztus 16. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Olasz hadszíntér:

A tirol arcvonalon az ellenség nehéz tűzérése hosszabb szünet után ismét megkezdte a tüzelést erődjeink, különösen azok ellen, amelyek a Tonale-szorosnál, valamint a Iavaronei és folgariai-fensíkokon fekszenek.

Az olasz gyalogságnak vonalai a műton a Popena állás ellen (Schluderbachtól délre) és a Dreizinnen területen megkísérelt támadásait visszavertük. Epügy meghiusultak a tengermelléki arcvonalon az ellenségnek a Krntől délre fekvő területen megújított támadásai, valamint a doberdoi fensík kiugró része ellen intézett előretörései is.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Események az Adrián. – Velence bombázása. Elsüllyesztett buvárhajónk.

Budapest, augusztus 16. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Hidroplánjaink egyike augusztus 15-ikén délután Velence négy parti erődjére bombákat dobott, melyek egynek kivételével mind az erődökön belül robbantak fel. Repülőnk az üldözésre induló öt ellenséges repülőgép közül kettőt felszálláskor géppuskatűzzel visszafordulásra és leszállásra kényszerített, a másik kettő rövid idő múlva felhagyott üldözésével, míg az utolsó ellenséges repülő a mi géplünkkel egészen az isztriai tengerpart közelébe követte, ahonnan minden eredmény nélkül vissza kellett fordulnia. Hidroplánunk annak ellenére, hogy ellenséges hadihajók és az erődök hevesen lövöldözték, sértetlenül tért vissza.

Hivatalos olasz jelentés szerint az „U. 3”. jelzésű tengeralattjárónkat augusztus 12-ikén a déli Adrián elsüllyesztették. A tengeralattjárónaszád másodtisztjét, tizenegy legényét megmentették és hadifogságba vitték.

Flottaparancsnokság.

A nyugati hadszíntér.

Budapest, augusztus 16. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, aug. 16.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről:

Ammersweilertől északra (Damerkirchtől északkeletre) a franciáknak egy részleges támadása állásaink előtt tüzünkben összeomlott.

Törökország háborúja.

Budapest, augusztus 16. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Konstantinápoly, augusztus 16. A főhadiszállás jelenti:

Kaukázusi front:

Van városát az orosz csapatok és örmény bandák megtámadták. A gyenge helyőrség husz órai ellentállás után orosz erősítések érkezése miatt kiürítette a várost. Augusztus tizenötödikén csapataink ismét elfoglalták a várost. A bandák és az orosz osztagok kénytelenek voltak kivonulni, miközben az egész vidéket elpusztították.

Dardanella front:

Arriburnutól északra augusztus 14-én az ellenség újabb támadását, amelyet az anafortai sikéságon jobbszárnyunk ellen intézett, visszavertük.

HIREK.

A 85 éves király.

Királyhymusz.

(A Szózat dallamára.)

Isten áldd meg a királyt,
Hazánk szent fölkeztjét,
Add: győzze le a viszályt,
Törje szét ellenét.

Hü népe hozzád kiált:
Óh! halld meg imáját!
Óvd, tartsd számos éven át
Országunk királyát!

Szalay József
ev. ref. lelkész.

A patriárkák kora nehezedik egy fenekölt öregember vállára. Az élet sok vihara közben kiváltságos lelkek bölcsességével két nagy birodalmat kormányozva jutott el királyunk életének 85-ik évfordulójához, amely holnap köszönt reá és népeire. És talán egyetlen születésnapján se viharzott úgy az élet árja, mint most, amikor az egész világ lángokban áll. A béke fedelme volt s most, hogy minden szándéka ellenére ilyen világfőfordulás dúl körülötte, kétszeresen ki kell külön emelni ezt a napot s kegyeletünk teljes melegségével fordulnunk feléje.

A ország népe nem is mulasztja el ezt az alkalmat s a király holnapi születésnapján az ország minden zugában nagy ünnepi tüzek gyúlnak.

Nagybeeskerekben is különös diszszel és kegyelettel ünneplik meg holnap a király-születése napját.

A templomokban holnap és pedig a róm. kath. plébánia-templomban d. e. 10 órakor, az ev. ref. és az ág. ev. templomban d. e. 9 órakor hálaadó ünnepi isteni tiszteletek lesznek.

Ma este a király születésnapjának előestéjén a várost kivilágítják s a katonaság este 8 órakor zenés lampionos fölvonulást és nagyszabású tűzijátékot rendez. A tűzijáték a Ferenc József-téren lesz olyanformán, hogy a Hunyadi-utca felől a közönség kényelmesen szemlélője lehet a gyönyörű s nálunk ritka látványosságnak.

A tisztviselők háztartási szükségletének ellátása.

A nagybeeskereki tisztviselők szövetkezetének munkássága.

Nagybeeskerek, aug. 17.

Még a szövetkezetek legnagyobb ellenségének is be kellett látnia, hogy a nagybeeskereki Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete hívatásának magaslatán áll. Ahogy ez a szövetkezet gondoskodik a háború egész tartama alatt tagjainak ellátásáról, az valóban mintául szolgálhatna mindazon egyéb intézményeknek is, amelyeknek feladatuk volna nagyobb közönség ellátásáról gondoskodni. Az egész idő alatt ennek a szövetkezetnek a tagjai mindig el voltak látva: liszttel, cukorral, olesó rizszsel, sóval, kevés kivétellel olesó vajjal, szóval mindavval, ami a háború alatt egyébként igen nehezen és jóval drágábban volt megszerezhető. A szövetkezet vezetősége most is mindent elkövet, hogy a tagok jövő évi szükségletét biztosítsa, ami, tekintve azt, hogy a szövetkezet tagjai között tisztviselők, tehát váro-

sunk társadalmának az a rétege, mely a megélhetési nehézségeket a legjobban megérzi, mivel ezek fizetése a nagy drágulás alatt egy fillérrel sem emelkedett és egyáltalában nem képes a drágaságot másra áthárítani, valóban közérdek.

A jövő évi lisztellátás komoly gondja foglalkoztatta a napokban a szövetkezet igazgatóságát, mely Jan kó Ágoston udvari tanácsos, alispán elnöklété alatt ülésezett. A lisztbeszerzésre nézve több terv merült föl, melyek közül abban állapodtak meg, hogy a szövetkezet a kormánytól engedélyt kér arra, hogy a szükséges 30 vagon buzát direkt a termelőtől szerezhesse be. Hogy azonban a külföldi gabona esetleges beözönlése folytán a szövetkezetet érzékeny veszteség ne érje, a beszerzési határidőt úgy kérte kitelni, hogy mindenkor csak az egynegyed-évi szükségletet vásárolhassa, vagyis október 15-ig 8 vaggont, január 15-ig újabb 8 vaggont, április 15-ig és július 15-ig 7-7 vaggont. A vásárlással a szövetkezet egy malmot biz meg és ez irányú tárgyalásokat a malmokkal meg is indítottak. Minden valószínűséggel a zombolyai hengermalmommal fognak megállapodni, amely malmom a múlt évben is teljes megalégedéssel látta el a tisztviselőket kitűnő lisztjével. A malommal a föltételek körülbelül meg is vannak már állapítva, úgy, hogy a szövetkezet a lisztet a következő áron adhatja tagjainak:

Nullás griezliszt	79 fillér
Finom főzliszt	62 fillér
Kenyérliszt	44 fillér

Azok a tisztviselők, akik hosszabb időre el akarják magukat liszttel látni, a szeptember második felében szákszámra is kaphatják a lisztet, természetesen családtagjaiknak megfelelő mennyiségben.

A tagok föli krumpli és vöröshagyma szükségletének fedezésére egyik uradalomban 8-9 vagon krumplit

és 2 vagon vöröshagymát foglal le a szövetséget vezetője.

A vajszükséglet fedezésére egy nagy vajszövetkezetünkkel lépett érintkezésbe és sikerült kitűnő tevényt biztosítani oly mennyiségben, mely a tagok igényeit kielégíti.

Örömmel vette az igazgatóság tudomásul az ügyvezető titkár jelentését, hogy a tagok téli koks- és szén szükséglete teljesen fedezve van, úgy, hogy a szállítás a szövetséget saját fuvarával folyamatban van és pedig a koks ára házhöz szállítva 5.10 K, a széné 4.70 K. Ugy a koks, mint a szén elsőrendű porosz termék.

Mivel egyik nagyobb kereskedő-cégtől vett famennyiség nem fedezi teljesen a tagok téli szükségletét, a szövetséget a kormánytól a kincstári erdőből kért fát. Ha ezt a mennyiséget a kormány a szövetséget rendelkezésére bocsátja, amiben aligha lehet kétség, akkor a tagok teljes szükséglete biztosított lesz. A fát önként 46 K-ért szállítja a szövetséget a tagoknak házhöz.

— **Szent István napja.** Augusztus 20-ikán Szent István napján az ág. ev. és az ev. ref. templomokban d. e. 9 órakor ünnepi hálaadó istentiszteletek lesznek.

— **Kitüntetés.** A király Dederra Miksa, a vezérkarhoz beosztott 29. gyezdrebeli századosnak az ellenség szemben tanúsított kitűnő szolgálata elismerésül a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta. Kovács András 5. honvédegyezredrebeli hadnagynak pedig az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legfelső dícsérő elismerését fejezte ki.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Szabó Kálmán nagykikindai áll. főgimn. tanárt a VII-ik fizetési osztályba kinevezte.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Balleneger Henrik aradi áll. felsőbb leányiskolai tanárt szolgálattételre a pancsovai áll. felső kereskedelmi iskolához, dr. Fülöp Kálmán pancsovai főgimnáziumi tanárt pedig a lugosi áll. főgimnáziumhoz helyezte át.

— **Köszönet a szeretetcsomagokért.** A nagybecskereki Keresztvén Nőegylet elnöksége még a következő köszönőlevelet kapta a harcterről:

Tisztelt Elnökség. A lövészárokban a mai napon kézhez kapott szeretetcsomagokért a leghálásabb köszönet mondok. A sok hasznos dolog közül különösen a csokoládét és cigarettát becsülöm sokra. Ezekért meg külön is kell hálás köszönetet kifejezni, mert felségesen izlettek. Maradok hálás tisztelettel Cserevics József káplár.

— **Jótkony előadás Számoson.** A számosi tanulóifjúság Dudvarszky Szilárdné rendezése és közreműködése mellett, a magyar vöröskereszt javára, f. évi augusztus hó 19-én a Márkov Milankofele nagyvendéglőben működvelői előadást rendez. Műsor: 1. „Himnusz“, éneklé a kar. Harmóniumon kíséri Dudvarszky Szilárdné. 2. „Kont“, szavalja Topalov Boriszláv V. főreáliskolai tanuló. 3. „Az árva“, szavalja Muresan Deszpa. 4. „Üzenet“, szavalja Szknepek Mella III. polg. tanuló. 4. „Pantó kocsis“, monológ, előadja Topalov Boriszláv V. főreáliskolai tanuló. 6. „Katona-élet“, szavalja Jakovlyev Vojszláv IV. polg. tanuló. 7. „Egy gondolat bánt engemet“, szavalja Dronyak Pál IV. főgimn. tanuló. 8. „Tudákos bácsi“, monológ, előadja Topalov Vukasin. Ezután következnek: A fősvény. Vigjáték 3 felvo-

nasban, melynek befejezése után a „Szózat“ot éneklé a kar. Harmóniumon kíséri Dudvarszky Szilárdné.

— **Rézért — vasat.** Bár a „fémek a hadseregnek“ jelmondat alatt megindított fémgyűjtési akció szép eredménnyel járt, az azóta is növekedett ellenségeinkkel szemben azonban a győzelmet csak úgy remélhetjük, ha megadjuk a hadvezetésnek mindazt, amire szüksége van. Éppen azért mindazok, akik réztárgyikat: mozsarakat, gyertyatartókat, mérleg-sulyaikat mint nélkülözhetelent nem voltak hajlandók a hadseregnek átengedni, engedjék át most, mikor Pro Viktoria — a győzelemért 1914—1915 felirással ellátott nikkelezett vagy bronzirozott használati tárgyakat kaphatnak értök cserébe. Akik réztárgyikat hasonló vastárgyakkal kicserélni óhajtják, felkéretnek, hogy haladéktalanul közöljék ebbeli szándékukat a rendőrséggel. Az erre vonatkozó bejelentések a rendőrség I. emelet 6. sz. a. hivatalos helyiségében eszközölhetők d. e. 8—12-ig, d. u. 3—5-ig.

— **Temesbe futt gyermekek.** Módosról jelentik: A szomszédos Csávós községben a napokban tragikus eset történt, amelynek két fiatal gyermek lett az áldozata. Krachtus Gyula esávosi kereskedő két gyermeke, a hat éves Miklós és a nyolc éves Jolán fürödni mentek a Temesbe. A kis fiút a megáradt folyó árja elragadta. Nővére segítségére akart sietni, de ő is elmerült a sodró habokban. Bár a parton egybegyűlt emberek azonnal a két gyermek segítségére siettek, nem tudták már a szerencsétleneket megmenteni. A szomorú eset, amely Csávóson általános részvétet kelt, annál tragikusabb, mert a harctéren küzdő családapának csak ez a két gyermeke volt, akiket most egyszerre veszített el.

— **Katonai szállítás.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a m. kir. honvédközponti ruhatár 2000 drb hegymászóbot, 2000 pár jégpatkó és hozzávaló heveder és 100 darab 30 méter hosszú manilla-kötél szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok az említett ruhatárhoz (Budapest, X., Elnök-utca 1.) folyó hó 24-ig adhatók be.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

A Balkán döntő napjai.

Görögország és Szerbia elutasítja az entente-ot.

Budapest, aug. 17. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Bukarestből sürgönyzik:

Vasárnap döntő fontosságú minisztertanács volt.

Athénből sürgönyzik: Gunarisz miniszterelnök macedon képviselők előtt nyilatkozott a helyzetről s ezeket mondotta:

— Szerbiával egyöntetűen visszautasítjuk az entente jegyzékét. Bulgáriának nem adunk semmi területet.

Rómából sürgönyzik: A Stampa jelentése szerint Sonnino, valamint az entente és a Balkán követői között szakadatlan táviratváltások folynak.

Széll Kálmán meghalt.

Budapest, aug. 17. A „Torontál“ eredeti távirata. A magyar politikai életnek nagy gyászja van: Széll Kálmán volt miniszterelnök és pénzügyminiszter 70 éves korában meghalt. Széll Kálmán úgy mint államférfi és úgy mint pénzügyi szakember a legkiválóbbak közé tartozott s pénzügyminisztersége idejében az 1875-iki fuzió után

neki köszönhetjük államháztartásunk akkori súlyos helyzetének szanálását. Miniszterelnöksége idején „a jog, törvény és igazság“ híres jelmondatával kormányozta az országot s lemondása után is úgy a parlament, mint a gazdasági életben a legkiválóbb pozíciókat töltötte be. Ő alkotta meg a Magyar Jelzálog Hitelbankot s ennek, valamint a Leszámitoló banknak elnöke volt. A legutóbbi időben főleg a pénzügyi és kulturális téren működött. Mostanában már huzamosabb ideje betegeskedni kezdett s betegsége egyre súlyosbodott, úgy hogy nem tudott megbirkózni a kórral s tegnap jobblétre szenderült. Temetése csütörtökön lesz s a vas megyei taplánfai családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Nagy orosz tanácskozások.

Budapest, aug. 17. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Stockholm-ból sürgönyzik:

Szentpétervári jelentések szerint Carszkojeszelóban állandóan nagy tanácskozások folynak s fontos döntések fölött határoznak.

Mirditák a szerbek ellen.

Budapest, aug. 17. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

A „Giornale d'Italia“ szerint a szerbeket a mirditák több csatában megverték s Prenc Bib Doda vezérletével most Alessio irányában üldözik a szerbeket. Skutari fenyegetett helyzetben van.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Hirdetések.

A Délmagyarországi Cukoripar
R.-T. Nagybecskerek

gépészeket

és fűtőket keres

augusztus végén való belépésre.

Ajánlatok fizetési igényekkel együtt a cég címére küldendőek.

463—3.1

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvételik

lapunk nyomdájában.

Magánjáró
cséplőgarnitúra
elevatorral
bevonulás miatt jutányos árban
sürgősen eladó.
Cim a kiadóhivatalban.
464-1.1

Borosa község előljárósága.
1365-915. szám. 467-1.1

Hirdetmény

melylyel alulírott község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Borosa község határának Zemun felőli részén 1 db 12 éves szürke kanca ló, 1 db 5-6 év közötti meggy pej herélt ló és 1 db 2 éves pej kancaesikó (kis esillaggal, Bfj.) gazdátlanul találtatott, mely lovak azon esetre, ha tulajdonosuk nem jelentkezik, f. évi aug. hó 29-én d. e. 9 órakor Borosa községben nyilvános árverésen el fognak adatni.

Borosan, 1915. évi aug. hó 9-én.

Borosa község előljárósága.

Valkány község előljáróitól.
3358-915. szám. 457-3.3

Árverési hirdetmény.

Valkány község előljárósága Valkány község képviselőtestületének 28-1915. kgy. számú véghatározata értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az urbéri legelőből Valkány község részére kiosztott legelő, mely körülbelül 220 katasztrális holdat tesz ki, 2 kat. hold parcelánként egy gazdasági évre nyilvános árverésen 1915 augusztus hó 30-án folytatolag a következő napokon át bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Valkány község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők s azok az árverési napokon árverelőikkel közöltetni fognak.

Valkány, 1915 augusztus hó 8-án.

Simonsich Béla
jegyző.

Marko Kosta
h.-bíró.

Segéd munkás

azonnali belépésre felvétetik

helybeli nagyobb iparvállalatnál.

Cim a kiadóhivatalban.

465-x.1

Kétszobás
utcai lakás
= konyhával, =
két iroda és
egy üzlethelyiség
= kiadó =

Özv. dr. Linyácsky Pálnénál
Jenő főherceg-utca (nagyhid mellett).
462-2.2

BENZIN és benzolin

adómentes, engedély nem szükséges, minden hordó szállítás előtt gyárunkban ki lesz próbálva. Legalább 3 hordó vételnél a Budapestre való utazási költséget visszatérítjük.

BODA és HAAS

vegyészeti gyár BUDAPEST, Ilka-utca 9. sz.
455-x.4

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.**Bádogos:**

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fkg-u.
Hj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabona-tér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.
Goldberg Mihály, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis É., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
épülettel szemben.
Tóth József, Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegakereskedés:

Fendler József, Hunyadi-utca.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpallota.

Hálógyár:

Csusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A., Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű- és rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kocsigvartó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence- és festékáruraktár:

Penez János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bauerle Testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-utca.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpallota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem.
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizzán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.